

නූතන වන්දනා කවි හා අධ්‍යාත්මික සංහිදියාව පිළිබඳ විමසුමක්

ආධුනික කවීකාවාරය බළන්ගොඩ ආනන්ද වන්දනාකීර්ති හිමි

“කාව්‍යම් රසාත්මකං වාක්‍යං” යනුවෙන් විශ්වනාථ සාහිත්‍ය දර්පණයේ දී දක්වයි. ඒ අනුව රසවත් ආකාරයට කරන ඉදිරිපත් කිරීම කාව්‍යය යි. මෙය සංස්කෘතයෙහි ශ්ලෝක, පාලියෙහි ගාථා හා සිංහලයෙහි කවි යනුවෙන් දක්වා ඇත.

ගෞරවයෙන් නැමීම, අවනත බව, යටහත් බව දැක්වීම වන්දනාව යයි රේරුකානේ මහා නාහිමියෝ පවසති. තවද “ඒ වන්දනීය පූජනීය පුද්ගලයන් කෙරෙහි හා ශාරීරික ධාතු ආදී වස්තූන් කෙරෙහි නැමීම වශයෙන් ඒ ඒ පුද්ගලයන් කෙරෙහි පහළ වන්නා වූ චිත්තය වන්දනාමය කුශලය ය.” මෙලෙස රසවත් නිර්මාණයක් යොදා ගෙන ගෞරව කිරීම කවි කියා වන්දනා කිරීම යනුවෙන් හැඳින්විය හැකිය. අංගුත්තර නිකායේ කාය වන්දනා, වචී වන්දනා ක්‍රම හා මනෝ වන්දනා යනුවෙන් වන්දනා ක්‍රම තුනක් පිළිබඳව බුදුරජාණන් වහන්සේ විස්තර කරති.

“තිස්සෝ ඉමා හික්ඛවෙ වන්දනා කතමා තිස්සෝ ?

කායෙන වාවාය මනසා ඉමා බො හික්ඛවේ තිස්සෝ වන්දනාති”²

යනුවෙනි. කාය වන්දනා ක්‍රම කිහිපයකි. සිටගෙන සිටින අතරේ දෙඅත් එක්කොට වැදීම, එලෙසම සිරුර ඉදිරියට නවා වැදීම, දෙඅත් නළලේ තබා වැදීම, දණ බිමතබා හිස ත් බිමතබා වැදීම (පසඟ පිහිටුවා වැදීම) යනු බොහෝ කාය වන්දනා ක්‍රම අතුරින් කිහිපයක් පමණි. තවද දණ්ඩ කම්පකාරය නම් වැදීමක් ද ඇත. අප මහබෝසතාණෝ දීපංකර

පාදමුලයේ දී විවරණ ලබා ගැනීම සඳහා සුමේධ තාපස වශයෙන් සිටි බිමදිගා වී වන්දනා කළ බව ප්‍රකටය. එම වන්දනාව දණ්ඩ නමස්කාරය යි. වචි වන්දනා නම් යමක් පවසමින් වචනයෙන් පමණක් වැදීම ය. මනෝ වන්දනා නම් කය හා වචනය භාවිත නොකොට ම මනසින් පමණක් නමස්කාර කිරීම යි. මෙහි දී අදහස් කරනුයේ කවි කියමින් කරන වන්දනාව සම්බන්ධව විමසීමයි. තව ද බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශිත ධර්මයද ගද්‍ය හා පද්‍ය වශයෙන් දෙආකාර ය. පද්‍යමය ස්වරූපයෙන් ඉදිරිපත් කොට ඇති දේශනා කෙවළා දහම තුළ සුවිශාල කාර්ය භාරයක් ඉටු කරයි. බුද්දක නිකායට අයත් පද්‍යමය වශයෙන් දේශිත පෙළ ග්‍රන්ථ කිහිපයක් ම ඇත. ඒ අතරෙහි "සුත්‍ර නිපාත පාළියෙහි සංගෘහිත වූ පද්‍ය(ගාථා) සංඛ්‍යා එක්දහස්එකසියසූපනසෙකි"³³

එසේම ධම්මපදය පද්‍ය (ගාථා) 423 කින් සමන්විත වූ දේශනාවකි. ථෙර ගාථා හා ථෙරී ගාථා යන ග්‍රන්ථද්වයම පද්‍යමය දේශනාවෝ ය. ගායනා කිරීමක දී එය ශ්‍රාවකයාගේ ශ්‍රවණයට ආස්වාදයක් ඇති කරයි. එම ගායනය බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳව ධර්මය පිළිබඳව හා සංඝයා පිළිබඳව නම් එම ආස්වාදය තුළින් සිතේ පැහැදීම මෙන්ම සතුට ද ජනිත කරවයි. නොයෙක් අරමුණු ඔස්සේ නිතරම ගමන් කරන සිතට සැනසීමක් ලබාගත හැකි වන්නේ එක අරමුණක් කෙරෙහි දිගු වේලාවක් මනාව පවත්වා ගැනීම තුළිනි. ඒ සඳහා සිතේ එකඟකම (සමාධිය) දියුණු කිරීම පිණිස භාවනා කළ යුතු බව ගුරුවරු පෙන්වා දෙති. ඒ බව ථෙර ගාථා අර්ථ කථාවෙහි ද "සමථ විපස්සනාසු අනුයෝගෝ භාවනා" යනුවෙන් දැක්වේ. මෙහි දී සිතේ එකඟ බව ඇති වන්නේ කෙසේදැයි විමසීම ප්‍රයෝජනවත් වේ. සිතේ ස්වභාවය නිතර ම කුමන හෝ අරමුණක් ගෙන සිටීමයි. "චිත්තයතී ති චිත්තං" සිතීම මාත්‍රයම සිතයි යනුවෙන් දැක්වෙන පාඨයෙන් ම ඒ බව පැහැදිළි වේ. මෙම සිතේ ස්වභාවය ධම්මපදයේ ද විස්තර කෙරේ.

"දුරංගමං ඒක වරං - අසරීරං ගුහාසයං

යෙ චිත්තං සක්කුමෙස්සන්ති - මොක්ඛන්ති මාර බන්ධනා"⁴

දුර ගමන් කරන, තනිව හැසිරෙන ශරීරයක් නොමැති ගුහාවක් තුළ වාසය කරන සිත යමෙක් සංවර කරගනිත් ද ඔවුහු මාරයාගේ බන්ධනයෙන් (සංසාරයෙන්) මිඳෙන බව එහි දක්වයි. මෙසේ ක්‍රියා කරන සිත සංවර කර ගැනීම, එකඟ කරගැනීම පහසු දෙයක් නොවේ. මේ සඳහා උපකාරී වන සමාධි භාවනා ක්‍රම 40 ක් බුදුදහමේ උගන්වයි. සමසතළිස් කර්මස්ථාන යනුවෙන් දක්වනුයේ මෙම භාවනා ක්‍රම වලටයි. මෙසේ වූ දුෂ්කර ක්‍රියාවන් වන සිත එකඟ කිරීම වන්දනා කවි ගායනයෙන් කෙසේ සම්පූර්ණ කරගත හැකි ද? යන්න සාකච්ඡා කිරීම මේ කෙටි ලිපියේ අරමුණයි ගාථා හෝ කවි කියමින් වන්දනා කිරීම එතරම් දීර්ඝ ඉතිහාසයකට උරුම වූවක් නොවේ. ඒ බව ථෙරුකානේ වන්දනාවල මහා නායක හිමිපාණන් වහන්සේ උන්වහන්සේගේ පුණ්‍යාපදේශයේ දී පෙන්වා දෙති. අතීතයේ බොහෝ තොරතුරු අපට හෙළි කොට දෙනුයේ පාලි අර්ථ කථා තුළිනි. ඒ අනුසාරයෙන් විමසා බැලීමේ දී ආදී කාලයේ දී දාගැබ්, බෝධි වන්දනා කිරීමේ දී ගාථා කියා වැදීමක් දක්නට නොමැත. ඒ බව මනාව ප්‍රකට කෙරෙන අවස්ථාවක් දීඝනිකාය අර්ථ කථාවේ දැක්වේ.

"බුද්ධාරම්මණං පිතිං ගභෙන්වා වෙතියංගණං ආරුය්හ මහන්තං වෙ වෙතියං තික්ඛන්තුං පදක්ඛිණං කත්වා වතුසු ධානෙසු වන්දිතබ්බං"⁵

බුද්ධාලම්භන ප්‍රීතිය ඇති කොට දාගැබ් මඵවට පැමිණ දාගැබ් මහත් නම් තෙවරක් ප්‍රදක්ඛිණා කොට සතර තැනකදී වැදිය යුතු යැයි දැක්වේ. මේ අනුව වන්දනා කවි භාවිතය ඉතා දිගු කාලාන්තරයක තුළින් පැවත එන්නක් නොවන බව ප්‍රකට වේ. නමුදු මේ වන්දනා කවි සම්ප්‍රදාය ඇරඹීම හරහා පුද්ගලයාගේ වන්දනා ක්‍රමවල වර්ධනයක් දක්නට ඇත.

නූතනයෙහි භාවිත වන්නා කවි හා බැඳුණු මානසික සුවය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේ දී ඒ සඳහා බලපාන සාධක කිහිපයක් දක්නට ලැබේ. එනම්

- කවි කියා වන්නා කරන මාතෘකාව
- එම කවි රචනා වී ඇති ආකාරය
- කොතරම් වේලාවක් කවි කියමින් වදි ද? යන අයුරිනි.

කවි කියා වන්නා කරන මාතෘකාව

තුන් ලෝකයේ වැදීමට සුදුසු වස්තූ පිළිබඳව විමසීමේ දී ත්‍රිවිධ රත්නය ඉක්මවිය හැකි අන්‍ය වූ එකදු වස්තුවක් නොමැත. එමෙන්ම සැදැහැකි පුද්ගලයාට වන්නා කිරීමේ දී පහසුවෙන් ම සිතේ ප්‍රසන්න බව ඇතිවන උත්තමයෙක් සිටි නම් ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේයි. මේ අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ වන්නා කිරීම සඳහා කවි කියන්නේ නම් එම කවි කීමේ දී හා ඇසීමේ දී අන් සෑම මාතෘකාවට ම වඩා වේගයෙන් සිත සමාධිගත වන බව ප්‍රකටය. කවි රචනා කොට ඇති තේමාව හෙවත් මාතෘකාව වෙනත් එකක් නම් සිතේ එකඟ කම සැනසීම ඇති වීම වෙනස් විය හැකි ය. එම නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳව සිහි කිරීමෙන් වන්නා කිරීමෙන් බුද්ධාලම්බන ප්‍රීතිය හා ශ්‍රද්ධාව දියුණු වීමෙන් මානසික සැනසීම ලැබේ.

“ඒකධම්මො භික්ඛවෙ භාවිතො ඛහුලිකතො එකත්ත නිබ්බිදාය විරාගය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති. කතමො එක ධම්මො? බුද්ධානුස්සති”⁶

මහණෙනි එකම ධර්මයක් (භාවනා වශයෙන්) වඩනා ලද්දේ ඛහුල වශයෙන් කරණ ලද්දේ ඒකාන්තයෙන් (සසර) කලකිරීම පිණිස, (සසර) නොඇලීම පිණිස (රාගාදීන්ගේ) නිරෝධය පිණිස (කෙලෙස්) සන්සිදීම පිණිස (අනිත්‍යාදිවශයෙන්) වෙසෙසා දැනුම පිණිස සිවුසස්

පිළිවිදීම පිණිස නිවන් පිණිස වන්නේ ය. කවර එක් ධර්මයෙක? යත් බුද්ධානුස්මෘතිය යි. යනුවෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ බුදුගුණ සිහිකිරීමේ අනුසස් දේශනා කළහ. බුදුගුණ පිළිබඳව පුද්ගලයා තුළ පවතින අවබෝධය අනුව වන්නාමය කුශලයක් පූජාමය කුශලයක් මහත්ඵල වන බව පුණ්‍යාපදේශයේ දී රේරුකානේ නාහිමියෝ පවසති. බුදුගුණ ප්‍රකාශිත කවි කියමින් වන්නා කිරීමේදී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුදුගුණ මෙතෙහි විමෙන් බුද්ධාලම්බණ ප්‍රීතියෙන් යුතු එකඟතාවයක් සිතේ ඇති වේ. මේ අනුව වන්නා කවි අතරද වඩා ගෞරවනීය තේමාවන් සඳහා සකස් කළ කවි ගායනා කිරීමේදී හා ශ්‍රවණය කිරීමේ දී සිතේ ඇති වන සැනසීම ඉහළ මට්ටමක පවතී.

“බුදු ගුණ අරහං නව ගුණ	වේවා
අරහං නව ගුණ හද තුළ	වේවා
මරණෙදි මට කිසි බියක් නො	වේවා
මරණෙදි බුදු ගුණ මට සිහි	වේවා

නමස්කාර වේවා බුදුරුවනට සැමදා මම බුදු සරණ යම්
 නමස්කාර වේවා දම් රුවනට සැමදා මම දම් සරණ යම්
 නමස්කාර වේවා සඟ රුවනට සැමදා මම සිඟ සරණ යම්
 නමස්කාර වේවා තුන් රුවනට සැමදා තිසරණ සරණ යම්

යමෙක් ලොවේ සුවපත් වූවෝ නම් ඒ හැම බුදු හිමි සරණ ගියෝ
 යමෙක් ලොවේ සුවපත් වූවෝ නම් ඒ හැම සදහම් සරණ ගියෝ
 යමෙක් ලොවේ සුවපත් වූවෝ නම් ඒ හැම මහ සඟ සරණ ගියෝ
 යමෙක් ලොවේ සුවපත් වූවෝ නම් ඒ හැම තිසරණ සරණ ගියෝ

යමෙක් වනාහි දුක් නැසුවෝ නම් ඒ හැම බුදු හිමි සරණ ගියෝ
 යමෙක් වනාහි දුක් නැසුවෝ නම් ඒ හැම සදහම් සරණ ගියෝ
 යමෙක් වනාහි දුක් නැසුවෝ නම් ඒ හැම මහ සඟ සරණ ගියෝ
 යමෙක් වනාහි දුක් නැසුවෝ නම් ඒ හැම තිසරණ සරණ ගියෝ

සවිසත බුදුහිමි සරණ ගොසින් හැම දුකින් මිදී සුවපත්වේවා
සවිසත සදහම් සරණ ගොසින් හැම දුකින් මිදී සුවපත් වේවා
සවිසත මහ සඟ සරණ ගොසින් හැම දුකින් මිදී සුවපත් වේවා
සවිසත තිසරණ සරණ ගොසින් හැම දුකින් මිදී සුවපත්වේවා”

මෙවැනි කවි කියමින් වන්දනා කිරීමේ දී බුදුරජාණන් වහන්සේ, ධර්ම රත්නය හා මහා සංඝරත්නය කෙරෙහි සිතේ ශ්‍රද්ධාව මෙන් ම සතුට ඇති වේ. ඒ තුළින් අධ්‍යාත්මික සංහිදියාවට නිරායාසයෙන් ම පුද්ගලයා පත්වනු ඇත. අන්‍ය වූ මාතෘකා වෙනුවෙන් රචිත කවි ගායනා කිරීමෙන් බුද්ධාලම්භන ප්‍රීතියට සමාන සැනසුමක් සිතේ ඇති නොවේ. තවද බුදුගුණවලින් යුක්ත වූ කවි, ගාථා කියමින් වන්දනා කිරීමේ දී පුද්ගලයාට මහත් කුශලයක් ද ලැබේ. රේරුකානේ වැදවීමල මහ නාහිමියෝ ද එය තහවුරු කරති. “බුද්ධ ගුණාත්මක ගාථාදිය කියමින් වදින්නවුන්ට බුදුගුණ සිහිකිරීමෙන් හා කීමෙන් අතිරේක කුශලයක් ද අයත් වේ. බුදුගුණ සිහිකරන කියන අවස්ථාවේ දී එසේ කරන තැනැත්තාට කියන වචනයක් පාසාම ඇතිවන්නේ කාමාවචර කුසල් සිත්ය”⁸ එසේ බුදුගුණ, දම්ගුණ, සඟගුණ කියා වදින්නන් හට එම ගාථාවල, කවිවල ඇති පදයක් පදයක් පාසාම උසස් වූ කුශල සම්පත්තියක් හිමිවන බව සුමංගල විලාසිනී අර්ථ කථාවේ දැක්වේ.

- “බුද්ධෝති කිත්තයන්තස්ස - යස්ස කායෙ භවති යා පීති,
වරමෙව හි සා පීති - කසිණෙන පි ජම්බුදීපස්ස
- ධම්මොති කිත්තයන්තස්ස - යස්ස කායෙ භවති යා පීතා,
වරමෙව හි සා පීති - කසිණෙන පි ජම්බුදීපස්ස
- සංඝෝති කිත්තයන්තස්ස - යස්ස කායෙ භවති යා පීති,
වරමෙව හි සා පීති - කසිණෙන පි ජම්බුදීපස්ස”⁹

බුද්ධ, ධම්ම, සංඝ යන වචන කියන්නහුට ඒ නිසා ඇතිවන ප්‍රීතිය මුළු දහදිව රාජ්‍ය ලැබීමට වඩා උතුම් බව උක්ත ගාථාවලින් ප්‍රකාශ වේ. එමෙන් ම,

“තිට්ඨන්තෙ නිබ්බුතො වාපි - සමෙ චිත්තෙ සමං ඵලං
වෙතෝපණ්ඩිභේතුහි - සත්තා ගච්ඡන්ති සුග්ගහි”¹⁰

යනුවෙන් විමාන වත්ථුවේ දක්වා ඇති ආකාරයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන කාලයේදී හා පිරිනිවි කාලයේ දී වුවත් සිතේ ශ්‍රද්ධා සහගත බව වෙනස් නොකොට පවත්වා ගතහැකි නම් ඒ සමාන වම අනුසස් ලැබිය හැකිබව ප්‍රකාශ වේ. එසේම බලවත් වූ ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ප්‍රඥාවෙන් යුතුව වදින සැදැහැවතුනට බොහෝ වූ අනුසස් ලබාගත හැකිබව රේරුකානේ නාහිමිපාණෝ දක්වති. තවද,

ඒවං අචින්තියා බුද්ධා - බුද්ධ ධම්මා අචින්තියා
අචින්තියෙසු පසන්තානං - විපාකො භොති අචින්තියෝ

යනුවෙන් සඳහන් වන ආකාරයට බුද්ධ ගුණයෝ අචින්තියහ. සිතා අවසානයකට පැමිණිය නොහැකි ය. එසේ සිතින් සිතා අවසන් නොකළ හැකි බුද්ධ ගුණ කෙරෙහි පැහැදුනවුන්ට සිතා අවසන් කළ නොහැකි ආනිසංස හිමි වනු ඇත. මෙලෙස විමසා බැලීමේ දී බුදුගුණ, දම්ගුණ, සඟගුණ පිළිබඳව වන්දනා කවි භාවිත කරමින් වැදීමේ දී පමණ නොකලැකි කුශලයක් හිමිවනු ඇත. ඒ අනුව සිතේ සැනසුම පහසුවෙන් ම හිමිවනු ඇත.

එම කවි රචනා වී ඇති ආකාරය

වන්දනා කවි රචනා කිරීමේ දී භාවිත කරන ලද භාෂා ශෛලිය, වචන අනුව සිතේ ඇති වන සමාධිය වෙනස්විය හැකි ය. සිතේ ප්‍රසාදය, එකඟකම ඇතිකර ගැනීම සඳහා පහසුවන වචන යොදා ගෙන වන්දනා කවි රචනාකොට ඇත්නම් එය සාර්ථක නිර්මාණයක් වනු

ඇත. රමණීය වෘත්තයන්ගෙන් හා සුමිහිරි වූ පද මාලාවන් භාවිත කොට කවි රචනා කරන්නේ නම් එම කවි පුද්ගල සිත පහත් කරවීමට සමත් වේ.

කොතරම් වේලාවක් කවි කියමින් වදි ද?

නොයෙක් අරමුණු කෙරෙහි නිතරම යොමු වී පවතින සිත එකඟ කරගැනීමට අපහසුය. එමනිසා දිගු වේලාවක් උත්සහා කිරීමෙන්ම සිත එකඟ කර ගැනීමට සිදු වේ. වන්දනා කවි කීම ද වැඩි වේලාවක් කිරීමේ දී ක්‍රමානුකූලව සිත සමාධියට, සන්සුන්භාවයට පත් වේ. "බොහෝ වේලාවක් බුදු ගුණ කියමින් වදින සැදැහැවතාට බොහෝ කුසල් සිත් ඇති වේ. මද වේලාවක් එසේ කරන තැනැත්තාට ඇතිවන්නේ කුසල් සිත් ස්වල්පයකි. බොහෝ පින් ඇති කරගනු කැමතියන් විසින් බොහෝ බුදු ගුණ පාඨයන් පාඩම් කරගෙන ඒවා කියමින් වැදිය යුතු ය."¹¹ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණ, ධර්මයේ ගුණ හා සංසරත්තයේ ගුණ කොතෙක් ප්‍රකාශ කළත් නිසරු නොවේ. නිරතුරුව උසස් වූ කුශලයක් ම ලබා දේ. මේ අනුව දිගු වේලාවක් වන්දනා කවි කියමින් වැදීම සිතේ සැනසීම වැඩි වේලාවක් ආරක්ෂා වීමට මහත් සේ උපකාරී වේ. මානසික සැනසීම ඇතිකර ගැනීම සඳහා වන්දනා කවි කුමන ආකාරයේ දායකත්වයක් සපයනු ලැබේද යන්න මනාව ප්‍රකට වන කාරණයකි. එම නිසා ඇතැම්විට ධර්ම දේශනා හෝ අන්‍ය වූ ආගමික කටයුතුවලට වඩා පුද්ගලයා වන්දනා කවි කීමට හා ඇසීමට පෙළඹෙනු ඇත. සමාජය දෙස මනාව විමර්ශනය කරනවිට මේ බව තහවුරු වනු ඇත.

මෑත කාලයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ජනතාව වන්දනා කවි හරහා වෙනම ම මගකට යොමුකළ පූජ්‍ය පානදුරේ අරියධම්ම හිමියන් පිළිබඳව සඳහන් නොකළොත් උක්ත මාතෘකාවට එය අසාධාරණයක් වනු ඇතැයි හැගේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සෑම වයස් සීමාවකට ම අයත් සැදැහැතියන් අති විශාල සංඛ්‍යාවක් එකම ස්ථානයකට රැස් කිරීමට උන්වහන්සේ සමත් වූහ. තවද ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ජනතාවකගේ සිත් සතන් වන්දනා කවි තුළින්

සමාධි ගත කරන්නට ද පානදුරේ අරියධම්ම හිමියෝ දක්ෂ වූහ. උන්වහන්සේ හඳුන්වා දුන් වන්දනා කවි සම්ප්‍රදාය අන්‍ය හික්ෂුන් වහන්සේලා පවා අනුකරණය කළහ. වන්දනා කවි නිසාවෙන්ම බෝධි පූජාව ප්‍රධාන කරගෙන හික්ෂුවක් ලංකාවේ සුවිශාල ප්‍රසිද්ධියක් අත් කර ගත්තේ නම් ඒ පානදුරේ අරියධම්ම හිමියෝ ය. මෙලෙස අවධානය යොමු කිරීමේ දී නූතන වන්දනා කවි හා අධ්‍යාත්මික සංහිදියාව අතර කෙතරම් ශක්තිමත් සම්බන්ධයක් පවතින්නේ දැයි මනා අවබෝධයක් ලබාගත හැකි ය.

පාදක සටහන්

- 1 වන්දවිමල මහා ස්ථවිර, රේරුකානේ, පුණ්ණාස්පදේශය, ශ්‍රී වන්දවිමල ධර්ම පුස්තක සංරක්ෂණ මණ්ඩලය, පත්තිපිටිය, 1993, 39 පිටුව.
- 2 අංගුත්තර නිකාය, ප්‍රථම භාගය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2005, 530 පිටුව.
- 4 ආනන්ද මෙමන්තෙය මහ නාහිමිපාණන් වහන්සේ, බළන්ගොඩ, ධම්මපද පාළිය හා සිංහල ධර්මපදය, මොඩන් පොත් සමාගම, නුගේගොඩ, 1985, 22 පිටුව.
- 5 බුද්ධඝෝසාසත්ථෙරවර වීරවිතා සුමංගල විලාසිනි නාම දීඝනිකායට්ඨකථාං පඨමෝ භාගො, සොගතස්ස සයිමන් හෙවාවිතාරණ මහාසයස්සාණන්තියා තිපිටක මුද්දාපිතා, කොළඹ, 1918, 129 පිටුව.
- 6 අංගුත්තර නිකාය, ප්‍රථම භාගය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2005, 62,63 පිටුව
- 8 වන්දවිමල මහා ස්ථවිර, රේරුකානේ, පුණ්ණාස්පදේශය, එම, 47 පිටුව.
- 9 බුද්ධඝෝසාසත්ථෙරවර වීරවිතා, සුමංගල විලාසිනි, එම, 41 පිටුව
- 10 විමානවත්ථුපාළි පෙතවත්ථු පාළි, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2005, 112 පිටුව

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. අංගුත්තර නිකාය ප්‍රථම භාගය, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2005.
2. ආනන්ද මෙමන්තෙය මහ නාහිමිපාණන් වහන්සේ, බළන්ගොඩ, ධම්මපද පාළිය හා සිංහල ධර්මපදය, මොඩන් පොත් සමාගම, නුගේගොඩ, 1985.
3. බුද්දක නිකායේ සුත්තනිපාතො, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2005.
4. වන්දවිමල මහා ස්ථවිර, රේරුකානේ, පුණ්ණාස්පදේශය, ශ්‍රී වන්දවිමල ධර්ම පුස්තක සංරක්ෂණ මණ්ඩලය, පත්තිපිටිය, 1993.
5. බුද්ධඝෝසාසත්ථෙරවර වීරවිතා සුමංගල විලාසිනි නාම දීඝනිකායට්ඨකථාං පඨමෝ භාගො, සොගතස්ස සයිමන් හෙවාවිතාරණ මහාසයස්සාණන්තියා තිපිටක මුද්දපිතා, කොළඹ, 1918.
6. විමානවත්ථුපාළි පෙතවත්ථු පාළි, බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා, බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය, දෙහිවල, 2005.
7. සෝභිත ස්ථවිර, මිහිරිපැන්නේ, තෙරුවන් නමදිමු, සත්මා ප්‍රින්ටර්ස්,